

Minulost nezmizela, jen čeká, až ji objevíš.

15. 9. 2025
lekce první

ÚVOD DO GENEALOGIE PROČ A JAK ZAČÍT

Bc. Magdaléna Kupková

Minulost nezmizela, jen čeká, až ji objevíš.

KDO JSEM

18 let práce

...a pořád nemám hotovo...

CO JE GENEALOGIE A PROČ SE JÍ VĚNOVAT? JAK ZAČÍT - PRVNÍ KROKY A RODINNÝ STROM

CO NÁS ČEKÁ

- Úvod do genealogie, její význam a přínosy.
- Co všechno se dá zjistit a proč je to důležité pro osobní i rodinnou identitu.
- Sběr informací od žijících příbuzných.
- Vytvoření prvního rodinného stromu

[illegible]

CO JE GENEALOGIE...

Genealogie/rodopis je vědecká disciplína, která se zabývá studiem rodinných dějin a sledováním rodových linií.

Sestavování **rodokmenu** nebo **vývodu** z předků

→ hledání a propojování informací o vašich předcích a potomcích.

The image shows a hand-drawn family tree on a piece of paper. The tree is organized into several vertical columns representing generations. At the top, there are boxes for Anna Klimešová (born 77 Pavlov) and Marie Krčová (born 77, died 12. 12. 1813 Pavlov 5). Below them are boxes for Josef Krča (born 77 Pavlov) and Marie Jalušková (born 77 Pavlov). Further down are boxes for František Souček (born 11. 10. 1810 Pavlov) and Marie Pešková (born 5. 1. 1875 Netín 28, died 14. 5. 1958). The diagram is heavily annotated with handwritten notes in blue ink, including names like 'Karel', 'Jana', 'Katerina', and 'Katerina Součková', and dates like '20. 11. 1738' and '1758'. There are also arrows and other markings indicating relationships and specific events.

CO JE GENEALOGIE...

Genealogie/rodopis je vědecká disciplína, která se zabývá studiem rodinných dějin a sledováním rodových linií.

Sestavování **rodokmenu** nebo **vývodu** z předků

→ hledání a propojování informací o vašich předcích a potomcích.

The image shows a handwritten family tree on a piece of paper. The tree is organized into several vertical columns representing generations. Names are written in boxes, with birth and death dates in smaller text. Handwritten notes in blue ink provide additional information, such as "Karel Simon Jaluškov * 1778", "20. 11. 1798 Pavel * 1758", "Katerina", "Katerina Součková * 15. 11. 1854 Pavel 15", "František Souček * 11. 10. 1810 Pavel * 1878", "10. 10. 1880 Pavel c. 33", "28. 10. 1879 Netin", and "Marie Pešková * 5. 1. 1875 Netin 28 14. 5. 1958". The tree shows the lineage from Anna Klimešová and Marie Krčová down to Marie Pešková.

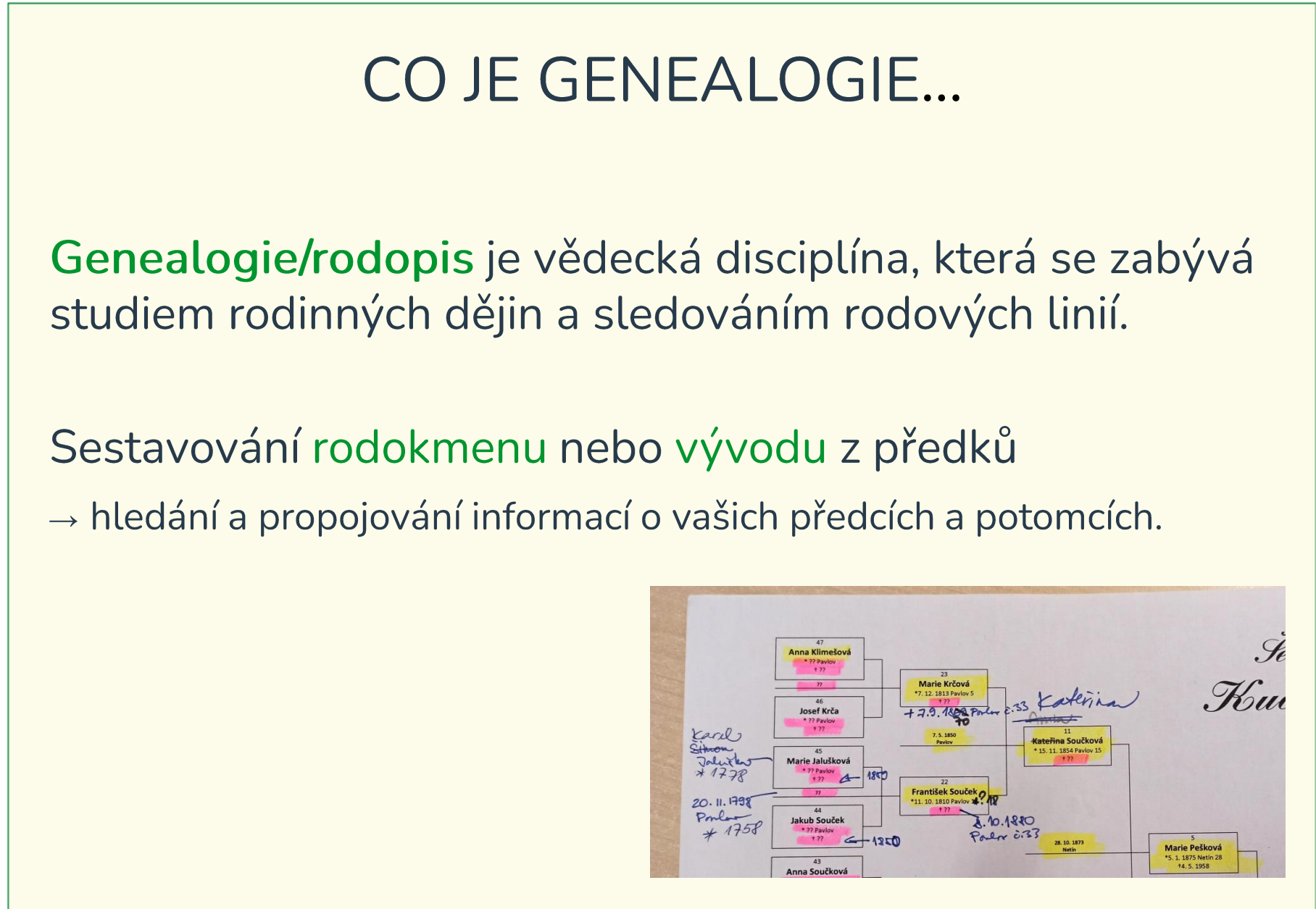
CO JE GENEALOGIE...

Genealogie/rodopis je vědecká disciplína, která se zabývá studiem rodinných dějin a sledováním rodových linií.

Sestavování **rodokmenu** nebo **vývodu** z předků

→ hledání a propojování informací o vašich předcích a potomcích.

The image shows a handwritten family tree on a piece of paper. The tree is organized into several vertical columns representing generations. Names are written in boxes, with birth and death dates in smaller text. Handwritten notes in blue ink provide additional information, such as "Karel Simon Jaluškov * 1778", "20. 11. 1798 Pavel * 1758", "Katerina", "Katerina Součková * 15. 11. 1854 Pavel 15", "František Souček * 11. 10. 1810 Pavel * 1878", "10. 10. 1880 Pavel c. 33", "28. 10. 1879 Netin", and "Marie Pešková * 5. 1. 1875 Netin 28 14. 5. 1958". The tree shows the lineage from Anna Klimešová and Marie Krčová down to Marie Pešková.

...A PROČ JE DŮLEŽITÁ?

- Pochopení sebe sama a své identity
- Spojení s minulostí
- Odkaz pro budoucí generace
- Historické souvislosti
- Zábava a duševní stimulace

ZÁKLADNÍ POJMY

- **Rodokmen - rodová linie** - nepřerušená řada předků nebo potomků po jedné linii (např. pouze otcovská linie mužů nebo mateřská linie žen).
- **Rozrod**- grafické zobrazení rodinných vztahů, které obvykle začíná od jednoho jedince a sleduje jeho **potomky** (děti, vnoučata,...). Často má stromovou strukturu s rozvětřujícími se liniemi.
- **Vývod z předků** - začíná od vás a směřuje dozadu v čase, sleduje vaše **předky** (rodiče, prarodiče, praprarodiče,...).
- **Generace** - skupina jedinců narozených přibližně ve stejné době. V genealogii je běžné hovořit o generacích jako o rodičích, prarodičích, praprarodičích atd.

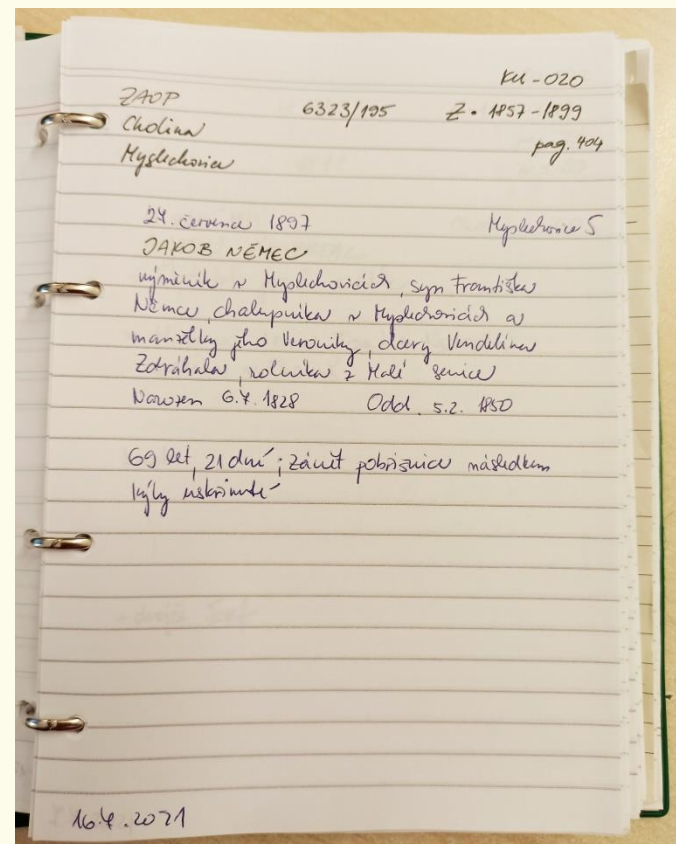
CÍLE RODOKMENU

- Dohledat předky až do určitého roku (např. do roku 1700).
- Zjistit co nejvíce informací o životě konkrétního předka.
- Propojit se s žijícími vzdálenými příbuznými.
- Vytvořit komplexní digitální nebo tištěnou rodinnou kroniku.

Minulost nezmizela, jen čeká, až ji objevíš.

JAK SI STANOVIT REÁLNÉ CÍLE A ORGANIZOVAT SI PRÁCI

- Začněte u sebe a jděte dozadu
- Mluvte s rodinou
- Organizace informací
 - zvolte si systém
 - vytvořte si složky
 - udržujte pořádek
- Stanovte si malé, dosažitelné cíle
- Buďte trpěliví a vytrvalí

CO VŠECHNO SE DÁ ZJISTIT A PROČ JE TO DŮLEŽITÉ PRO OSOBNÍ I RODINNOU IDENTITU

- **Základní údaje** - jména, data a místa narození, sňatků a úmrtí.
- **Rodinné vazby** - sourozenci, rodiče, prarodiče, ale i vzdálenější příbuzní.
- **Povolání a sociální status** - zemědělci, řemeslníci, úředníci nebo třeba učitelé?
- **Místo bydliště** – kde a jak dlouho žili.
- **Příčiny úmrtí** - může odhalit dobové nemoci nebo životní podmínky.

CO VŠECHNO SE DÁ ZJISTIT

A PROČ JE TO DŮLEŽITÉ PRO OSOBNÍ I RODINNOU IDENTITU

- **Vzdělání a gramotnost** – sčítací operáty, třídní výkazy.
- **Vojenská služba** - záznamy o vojenské službě mohou odhalit, zda se předci zúčastnili válek a jaké byly jejich osudy.
- **Migrace a stěhování** – proč se rodina přesunula z jednoho místa na druhé.
- **Někdy i charakterové rysy** - skrze dobové záznamy nebo vzpomínky rodiny můžeme získat útržky informací o osobnostech našich předků.

SBĚR INFORMACÍ OD ŽIJÍCÍCH PŘÍBUZNÝCH

JAK NA TO

- **Připravte se** - co chcete vědět.
 - seznam základních otázek
 - jednoduché formuláře pro každou osobu (jména, data narození/úmrť, místa, povolání, jména rodičů, sourozenců apod.)
- **Budte empatičtí a trpěliví** - vzpomínání může být pro někoho emotivní. Dopřejte jim čas, poslouchajte a nekorigujte hned každou nepřesnost. Cílem je získat co nejvíce informací a příběhů, i když se zpočátku mohou zdát chaotické.
- **Ptejte se konkrétně** - místo "Co víš o dědovi?" se ptejte spíše "Kde se děda narodil?", "Kdy se vzal s babičkou?", "Měl nějaké sourozence?", "Jaké měl povolání?", "Vzpomínáš si, jak se jmenovali jeho rodiče?".

SBĚR INFORMACÍ OD ŽIJÍCÍCH PŘÍBUZNÝCH

JAK NA TO

- **Zapisujte si vše** - každou informaci si pečlivě zaznamenejte. Ideálně si dělejte poznámky o tom, kdo informaci poskytl – pomůže vám to později, pokud budete potřebovat něco ověřit nebo doplnit.
- **Hledejte důkazy** - ptejte se na staré fotografie, dopisy, deníky, úřední dokumenty (rodné listy, oddací listy, úmrtní listy, vojenské knížky, vysvědčení). Tyto fyzické důkazy jsou nesmírně cenné a mohou potvrdit nebo upřesnit ústně podané informace. Pokud je to možné, požádejte o jejich ofocení nebo skenování.
- **Nahrávejte si rozhovory** - Pokud příbuzní souhlasí, nahrajte si rozhovor (na telefon nebo diktafon). Poslech záznamu vám později pomůže doplnit detaily, které vám při rychlém zápisu unikly.

SBĚR INFORMACÍ OD ŽIJÍCÍCH PŘÍBUZNÝCH

TIPY PRO ROZHOVORY

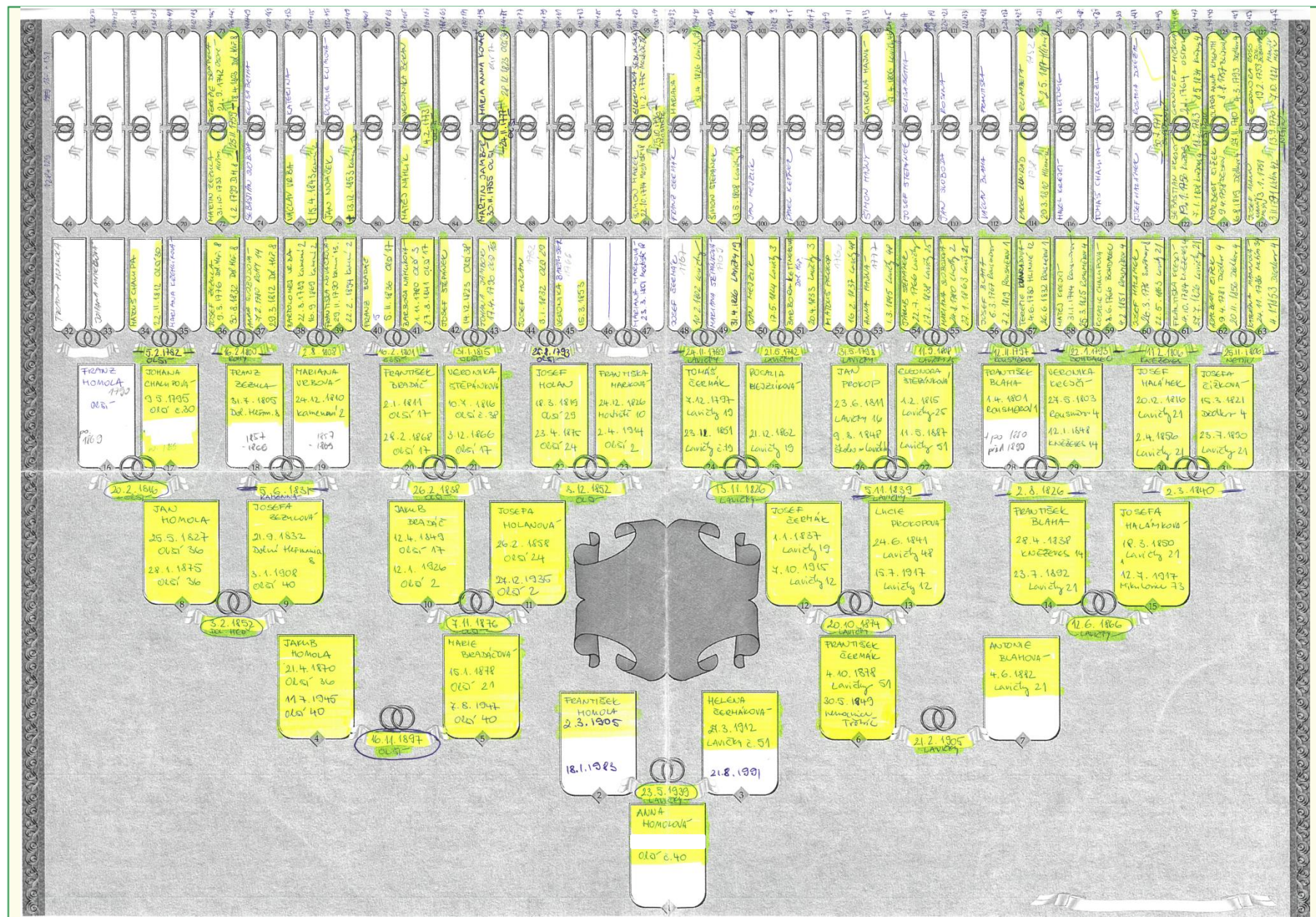
- Začněte od nejstarších žijících příbuzných.
- Zeptejte se na plná jména (včetně rodných příjmení u žen), data (den, měsíc, rok) a místa.
- Nezapomeňte na sourozence, jejich partnery a děti – i to jsou důležité linie.
- Všímejte si maličkostí a rodinných historek – dodávají rodokmenu život!

VYTVOŘENÍ PRVNÍHO RODINNÉHO STROMU

PROČ JE DŮLEŽITÉ SI TO ZAPISOVAT HNED

- **Přehlednost** - lépe se zorientujete v informacích.
- **Identifikace mezer** - hned uvidíte, které informace vám chybí a na co se dál zaměřit.
- **Vizualizace vztahů** - pomůže vám pochopit složité rodinné vazby.

Minulost nezmizela, jen čeká, až ji objevíš.

VYTVOŘENÍ PRVNÍHO RODINNÉHO STROMU

PAPÍR A TUŽKA

- **Jednoduchost** - nejjednodušší způsob, jak začít, nevyžaduje žádné speciální dovednosti ani software.
- **Postup** - začněte sami sebou. Napište své jméno, datum narození. Pod to připište své rodiče (každého s jeho jménem, datem narození/úmrtí a místem). Pak pod každého rodiče jejich rodiče (vaše prarodiče) a tak dále.
- **Výhody** - okamžitě vidíte propojení, můžete si cokoli rychle dopsat nebo překreslit. Dobré pro první schůzky s příbuznými.
- **Nevýhody** - snadno se stane nepřehledným při větším množství dat, obtížně se opravuje a sdílí.

VYTVOŘENÍ PRVNÍHO RODINNÉHO STROMU

JEDNODUCHÉ ŠABLONY - STAŽENÍ A TISK

- Mnoho webových stránek (např. FamilySearch, MyHeritage) nabízí **zdarma ke stažení základní šablony** pro rodokmeny nebo rodové karty.
- Tyto šablony mohou mít předpřipravené kolonky pro jména, data a místa, což vám usnadní strukturovaný zápis informací.
- **Výhody** - dobře strukturované, snadno se doplňují.
- **Nevýhody** - stále se jedná o statický záznam, který může být při změnách náročný na úpravu.

VYTVOŘENÍ PRVNÍHO RODINNÉHO STROMU

ONLINE NÁSTROJE A SOFTWARE PRO ZAČÁTEČNÍKY

- [FamilySearch.org](https://familysearch.org) - zdarma, velmi intuitivní a propojený s obrovským množstvím digitalizovaných záznamů. Skvělý pro sdílení a spolupráci.
- [MyHeritage.cz](https://myheritage.cz) - oblíbená platforma s uživatelsky přívětivým rozhraním. Nabízí mnoho funkcí, často s placeným předplatným, ale základní tvorba stromu je zdarma.
- [Geni.com](https://geni.com) - zaměřuje se na budování jediného "světového rodokmenu", kde se data spojují. Dobré pro hledání vzdálenějších příbuzných.
- [Gramps \(software ke stažení\)](#) - bezplatný open-source software pro pokročilejší správu genealogických dat, vhodný pro ty, kdo preferují mít data offline.
- [Výhody](#) - automatické uspořádání, snadné přidávání nových osob, možnost propojení s online databázemi, sdílení s rodinou, zálohování dat.
- [Nevýhody](#) - ze začátku se můžete cítit zahlceni funkcemi, vyžaduje internetové připojení (u online platforem).

VYTVOŘENÍ PRVNÍHO RODINNÉHO STROMU

DOPORUČENÍ PRO ZAČÁTEK

- Začněte s tím, co je vám nejpríjemnější – klidně s papírem a tužkou.
- Pořídte si sešit – zapisujte si průběh svého pátrání
- Zapisujte si jen to, co víte jistě. Pokud si nejste jisti, udělejte si poznámku (např. "potřeba ověřit").
- Budte důslední v zápisu dat a míst (např. "24. března 1885, Jihlava, čp. 12").
- Nezapomeňte si zaznamenat zdroj informace (např. "informace od tety Marie, 10. 8. 2025").

VYTVOŘENÍ PRVNÍHO RODINNÉHO STROMU

Pamatujte, že první rodinný strom je jen
odrazový můstek.

Je to živý dokument, který se bude neustále
vyvíjet a rozšiřovat s každou nově získanou
informací.

Minulost nezmizela, jen čeká, až ji objevíš.

PŘÍŠTĚ...

ZÁKLADNÍ POJMY A TERMINOLOGIE

Minulost nezmizela, jen čeká, až ji objevíš.

MINULOST NEZMIZELA,
JEN ČEKÁ,
AŽ JI OBJEVÍŠ.

DĚKUJI ZA POZORNOST
A NAVIDĚNOU PŘÍŠTÍ TÝDEN 😊